

# NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

| Nr. 30. | Utgitt 31 juli. | 1928 |
|---------|-----------------|------|
|---------|-----------------|------|

**Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles at 11 juli.  
departementet i henhold til lov om motorvogn av 20 februar  
1926 § 36, jfr. § 20, og de ved Kronprinsregentens resolusjon  
av 17 desember 1926 utferdigede almindelige trafikkkregler  
§§ 1—7 under d. d. har bestemt følgende:

Den kongelige resolusjon av 21 september 1917 post 1  
angående forhøielse av maksimalhastigheten  
for motorvognkjøring i Bergen by til 21 km.  
i timen ophæves.

**Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at 11 juli.  
departementet i henhold til lov om motorvogn av 20 februar  
1926 § 36, jfr. § 20, og de ved Kronprinsregentens resolusjon  
av 17 desember 1926 utferdigede almindelige trafikkkregler  
§§ 1—7 under d. d. har bestemt følgende:

Den ved kongelig resolusjon av 7 juli 1923 fastsatte  
bestemmelse om en maksimalhastighet av 24 km. i  
timen for motorvognkjøring i Trondhjem by  
ophæves.

**Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles at 12 juli.  
departementet i medhold av kongelig resolusjon av 25 april  
1924 i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 § 3 under d.d.  
har bestemt at den som i Hemne herred, Sør-Trøndelag  
fylke, gjør sig en næring av å drive herberge  
eller bevertning med mat og drikke fra  
1 oktober 1928 å regne skal ha bevilling.

**Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at 16 juli.  
departementet i henhold til lov om motorvogn av 20 februar  
1926 § 36, jfr. § 20, og de ved Kronprinsregentens resolusjon  
av 17 desember 1926 utferdigede almindelige trafikkkregler  
§§ 1—7 under d. d. har bestemt følgende:

Arbeidsdepartementets bestemmelse av 2 september 1925  
angående forhøielse av maksimalhastigheten  
for motorvognkjøring i Kongsvinger by til  
24 km. i timen ophæves.

**Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at 19 juli.  
departementet ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon  
av 25 april 1924 i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913

- 19 juli. under d. d. har stadfestet Vik herredstyes beslutning om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i herredet som gjeldende inntil videre fra og med 1 august 1928 å regne.

Den stadfestede vedtekt lyder således:

§ 1. Utsalgssteder hvor salg av varer foregår, skal på hverdager holdes lukket fra kl. 8 aften til kl. 8 morgen med nedenfor nevnte undtagelser.

§ 2. Søn- og helligdager holdes utsalgsstedene helt lukket.

§ 3. Nyttårsaften, påske-, pinse- og julaften lukkes kl. 5 em., 1 og 17 mai lukkes kl. 4 em.

§ 4. Vedtektene gjelder ikke hverdagene i tiden fra og med 10 til 23 desember.

§ 5. Efter de i vedtekten fastsatte lukningstider må ingen kunder slippes inn. Dog er det tillatt å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstiden.

§ 6. Overtredelse av vedtektene straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339,2.

- 19 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at departementet i medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 § 3 under d.d. har bestemt, at den som i Skånland herred, Troms fylke, gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat og drikke fra 1 januar 1929 å regne skal ha bevilling.

- 19 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at departementet ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 under d. d. har stadfestet Skånland herredstyes beslutning i møte den 13 juni 1928 om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i herredet, som gjeldende inntil videre fra og med 20 august 1928.

Den stadfestede vedtekt lyder således:

§ 1. Alle utsalgssteder hvor salg av varer foregår, skal være lukket fra kl. 8 aften til kl. 8 morgen med undtagelse av juni, juli, august, da der kan holdes åpent til kl. 9 aften.

§ 2. På søn- og helligdager holdes utsalgsstedene lukket hele dagen. Julaften lukkes kl. 6 aften. Nyttårsaften, påske-aften og pinse-aften lukkes kl. 7 aften.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke innlates. Dog skal det være tillatt å ekspedere kunder som er innkommet før lukningstiden.

§ 4. Overtredelse av denne vedtektsbestemmelse straffes 19 juli. efter straffelovens § 339,2.

**Skrivelse** fra Landbruksdepartementet om innførsel 21 juli. av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk m. v. fra Sverige.

I medhold av VI i kongelig plakat av 29 juni 1922, jfr. plakat av 1 oktober 1926, har Landbruksdepartementet under 20 juli 1928 bestemt, at de ifølge nevnte plakat og Landbruksdepartementets skrivelser av 26 oktober 1926, 17 november 1926 og 20 juli 1927 gjeldende bestemmelser om innførsel av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg fra Sverige opheves undtagen forsåvidt angår Malmøhus — Kristianstad — Hallands — Kronobergs og Blekinge län.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

**Skrivelse** fra Landbruksdepartementet, hvorved i med- 21 juli. hold av kongelig plakat av 13 mars 1925 angående forbud mot utførsel av visse slags husdyr bestemmes, at det i nevnte plakat bestående forbud mot å utføre fra riket hest, storfé, sau, geit og gris opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

**Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at 26 juli. departementet ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913, jfr. lov av 1 juli 1926, under d. d. har stadfestet Notodden bystyres beslutning av 9 juli d. å., hvorefter den for byene gjeldende lukningsvedtekt for utsalgssteder også skal omfatte utsalgssteder i portrum og andre steder i friluft. Vedtektenes § 1 får etter dette følgende lydelse:

«Utsalgssteder hvori salg av varer foregår, herunder utsalgssteder i portrum og andre steder i fri luft skal med den nedenfor angitte undtagelse holdes lukket fra kl. 7 aften til kl. 8 morgen.

I sommermånedene, juni, juli og august holdes lukket fra kl. 6 aften til kl. 8 morgen. Nyttårsaften, pinseaften, St. Hansaften og julaften lukkes der kl. 2 eftermiddag. Påske-aften samt 1 og 17 mai, søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

De siste 8 hverdager før julaften kan der holdes åpent til kl. 8 aften.»

Denne forandring trer i kraft fra og med 15 august 1928.

**Kongelig resolusjon**, hvorved den Kongen ved Stortings- 27 juli. beslutning av 12 juni 1917 hjemlede myndighet til å ettergi erstatning til det offentlige for omkostninger

27 juli. i straffesaker og i benefiserte saker samt inndragning til statskassen av en straffbar handlings utbytte overføres til Justisdepartementet.

27 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

- I. I henhold til § 11, jfr. § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av herredsstyret for Øvre Eiker herred, Buskerud fylke, i møte 5 mars 1928 om nye almindelige helseforskrifter for herredet, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk flytter.
- II. De ved kongelig resolusjon av 9 mars 1887 approberte almindelige helseforskrifter og de ved kongelig resolusjon av 2 desember 1899 approberte epidemiforskrifter for Øvre Eiker samt de ved kongelig resolusjon av 17 oktober 1865 approberte helseforskrifter for Hokksund og Vestfoss i samme herred opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De i post I omhandlede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

### I. Om boligforhold.

§ 1. Ved nyopførelser, hovedreparasjoner eller flytninger av bygninger, skal den som vil bygge, sende skriftlig anmeldelse til helserådet gjennom tilsynsmannen i vedkommende helsekrets minst 1 måned før arbeidet skal påbegynnes. Selv uten sådan anmeldelse har dog tilsynsmannen å påse at herredets bygningsregler overholdes, og rapportere overtredelser til helserådets ordfører.

§ 2. Alle beboelseshus skal søkes lagt på tørrlendt grunn, og plasseres slik at mest mulig sol kommer inn i daglig- og soveværelser. Intet hus må anbringes sådan at det borttar sollyset fra annet beboelseshus. Byggegrunnen skal befries for matjord, og dreneres slik at den blir tørr. Rundt huset skal terrenget planeres sådan at der såvidt mulig blir helning til alle sider.

§ 3. Ethvert våningshus skal ha grunnmur av minst 30 cm.s høide over jordsmonnet; den må være betryggende isolert, så ikke fuktighet fra grunnen kan trenge op i bygningen. Der skal være et isolerende mellemlag mellom grunnmur og nederste del av bygningen. Hvor det ikke er kjeller, skal det medmindre gulvet er betryggende isolert mot fuktighet fra grunnen, være minst 60 cm.s avstand mellom gulv og underliggende jordsmon. Grunnmuren må da være

forsynt med trekkhull av minst  $10 \times 15$  cm.s tverrsnitt på 27 juli. minst 2 sider, trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Enhver kjeller under gulv skal være forsynt med minst et vindu hvorigjennem der kan luftes.

§ 4. Gulvene skal være tette og være dobbelte, og gulvfyll må være ren og uantendelig. Fyll av gamle bygninger eller fyll av bare torvmuld tillates ikke brukt, heller ikke sagflis uten den er blandet med lere. Impregneret papp kan brukes til pakning. Himlingen skal i øverste etage være dobbelt.

§ 5. Almindelige beboelsesrum må ikke innredes med mindre høide under taket enn 2,50 m. I rum som innredes med skråtak og skal benyttes til ophold for mennesker, må høiden under taket ingensteds være mindre enn 1,50 m.; hvor rummet er høiest må høiden under taket være minst 2,50 m. Hvis gulvflaten i rum der benyttes som ophold for mennesker ikke er minst 6 m.<sup>2</sup>, må rummet stå i åpen forbindelse med et tilstøtende rum. Ved nyinnredning i eldre bygninger kan høiden under taket med helserådets samtykke nedsettes til 2,2 m.

§ 6. Ethvert beboelsesrum skal ha vindu ut mot uoverdekket plass, den effektive lysåpning skal være minst 1/10 av rummets gulvflate. Vindusflaten må i almindelige beboelsesrum aldri utgjøre mindre enn 1 m.<sup>2</sup> samlet for hvert rum. Minst et vindu må kunne åpnes og hvor det er flere, minst halvparten.

§ 7. Kokeovn må ikke anvendes i beboelsesrum eller kjøkken uten å være forsynt med tilstrekkelig virksom damp-hette eller annen betryggende ventilasjon, så røk og damp undgås.

§ 8. I nye murhus må puss og innredningsarbeider ikke påbegynnes før det er gått minst 6 uker efterat bygningen er bragt under tak.

Kjellerrum må bare med helserådes tillatelse anvendes til beboelse. Vindu i bebodde kjellerrum må ikke vende ut mot innelukket gårdsrum, og der må i minst 10 m.s avstand ikke være bebyggelse utenfor vinduet. Rummenes og vindusflatens størrelse og innretning skal være den samme som for almindelige beboelsesrum bestemt. Den over jordoverflatens nivå liggende del av lysåpningen skal utgjøre minst  $\frac{2}{3}$  av den samlede vindusflate. Gulvet må dekkes av asfalt, cement eller lignende vanntett materiale, og ovenpå samme legges tregulv uten fyll. Der må dreneres og isoleres tilstrekkelig, så at grunnfuktigheten ikke stiger op i gulv eller vegger. Gulvet må ligge minst 0,5 m. over høieste grunnvannstand. Utenfor disse beboelsesrum og utenfor de øvrige rum, som ved dør eller åpning står i umiddelbar forbindelse med disse, skal det an-

27 juli. legges en luft- og lysgrav som er minst 60 cm. bred. Lys-graven skal gå minst 20 cm. under gulvets nivå og være tilstrekkelig drenert, så opsamlet vann sikkert og lett kan finne avløp. I rum som støter umiddelbart op mot disse beboelsesrum må der ikke opbevares illeluktende saker. For øvrig må byggherren iakttå alle de forskrifter helserådet for hvert tilfelle måtte gi med hensyn til rummets ventilasjon eller øvrige sanitære innredning.

§ 9. Innredes bryggerhus, stryke- eller rullerum i kjeller, må det også der sørges for at rummene efter omstendighetene blir tilstrekkelig tørre, lyse og rummelige. Der må alltid sørges for her som annensteds hvor sådanne rum brukes, at fuktighet og damp blir avledet ved passende innredning: dampflette, ventilasjonsåpning eller lignende.

§ 10. Midlertidige losjier for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir 10 m.<sup>3</sup> på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall, eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjier skal daglig gjøres rene.

§ 11. Finner helserådet noget bebodd rum å være skadelig for helsen på grunn av fuktighet, urenslighet, overfylning av mennesker, manglende tilgang på lys, for liten luftveksel o. l., skal helserådet pålegge vedkommende å rette manglene innen en gitt frist og forby bruken av rummet inntil dette er skjedd. Der forlanges minst 10 m.<sup>3</sup> pr. voksen beboer, for barn forholdsvis mindre.

## II. Om husdyrhold.

§ 12. Hester, kjøer, svin, får, gjeter, kaniner og fjærfe må ikke huses i eller under våningshus, eller i rum som har tak eller vegg felles med beboelseshus eller opbevaringssted for matvarer.

§ 13. Helserådet kan i tettere bebyggede strøk forby husdyrhold når det foranlediger sådanne sanitære ulemper som vedkommende ikke kan eller vil avhjelpe.

## III. Om utvendige rum, gårdsrum, søppel, gjødsel, kloakker og veier.

§ 14. Hver bebodd leilighet skal ha adgang til lokum; der skal være minst ett for hver 10 beboere. For større bygninger, leiegårder, fabrikker, arbeiderboliger, kirker, skoler, forsamlingslokaler o. s. v., hvor mange folk bor eller ferdes,

skal der være lokum og pissoir i den utstrekning som helserådet til enhver tid finner påkrevet og alltid særskilt for de to kjønn. Privet må ikke innredes i våningshus uten etter helserådets spesielle tillatelse, og dets innredning må i ethvert tilfelle godkjennes av dette. Rum for binger eller beholdere skal holdes lukket av tettsluttende lem, og de skal ha en trekkpipe som er minst 24 cm.  $\times$  24 cm. i tverrsnitt, og som føres helt op i høide med taket.

§ 15. Priveter og urinsteder skal alltid holdes tilbørlig rene. De må være innrettet med tett kasse eller tønne som lett kan tømmes, eller der må innrettes tett bing. Kassen eller tønne må stå på vanntett underlag og skal ikke være synlig utenfra. De skal tømmes såsnart de er  $\frac{2}{3}$  fulle, i hvert fall hver vår og høst. Helserådet skal i ethvert tilfelle anordne det nødvendige ved innredning av nytt lokum eller påby mangler rettet ved eldre sådanne når der opstår ulempe gjennom stank, utetthet, opfylning, eller andre misligheter, særlig under opptredende epidemier. Der skal i alle tilfelle strøes med torv, jord, aske, kalk o. l. så der ikke opstår stank. Utgiftene hermed påhviler eieren.

§ 16. Stall, fjøs, hønse- og grisehus, lokum, pissoir og lignende hus, likesom oplagssteder eller utkastelsessteder for gjødsel og avfall må være fjernet minst 10 m. fra våningshus, matbod og allfarvei, eller være slik innrettet at stank, tilsig eller annen urenslighet derfra ikke forulemper mennesker eller dyr. De må ikke ha direkte tilsig til vanntak eller brønn og skal være fjernet minst 10 m. fra disse. Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inntil 2,5 m. fra nabotomt og allfarvei, men hvis de forvolder stank eller annen ulempe skal de dekkes med jord eller lignende; utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 17. Intet avfall av noget slags må kastes utenfor husene eller i åpne kloakker eller grøfter, men det må anbringes i dertil innrettede beholdere eller på søppelhauger som må ligge minst 10 m. fra beboelseshus, drikkevanntak eller brønn, og ikke har tilsig til disse. Spesielt innrettede beholdere for søppel etc. skal påbys brukt i tettere bebyggede deler av herredet. Disse avfallsdynger skal tildekkes med eller påfylles passende strøning. Utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 18. Tømning av binger, gjødselhauger, søppelkasser, avfallsdynger, o. l. skal skje minst hver vår og høst og ellers så ofte at overfylning, stank og andre ulemper undgås. Utenfor gårdsbruk må all transport i sommerhalvåret skje i lukkede og tette beholdere. Disse siste kan av helserådet påbys innvendig bestrødd med torv, kalk o. l. Helserådet kan fastsette bestemt tid for denne transport og tømning, likeledes kan

27 juli.

27 juli. det bestemme tiden for enhver transport av gjødsel og avfall fra omliggende utenbygds steder. I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne kan helserådet helt forby sådan avhentning, medmindre gjødselen eller avfallet er blitt desinfisert og bevidnelse derom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet. Likeledes kan det ytterligere skjerpe disse bestemmelser om tømning og påstrøning ifall det finner det nødvendig efter herom fattet beslutning i henhold til sundhetslovens § 15.

§ 19. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp eller innsjø men må opbrennes hvis helserådet krever det, eller nedgraves tilstrekkelig dypt på sted hvor der ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom der er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 20. Hvor kloakk inntil en avstand av 32 m. kan tilknyttes offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri, og må med letthet kunne holdes iorden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesten eller annet sted på innmark stank eller ulemper, kan helserådet påby rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet.

Rensning av kloakker og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensning må skje så ofte at avløpet ikke stanser op eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det optatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samleikum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for kloakkledning selv om avstanden til betryggende kloakk er over 32 m., når det er nødvendig av sanitære grunner, og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

§ 21. Skyllvann og lignende må ikke ledes ut gjennom husvegg uten å føres videre gjennom rørledning til synkebrønn, kloakk eller grøft. Ledningen må ikke munne ut så nær beboelseshus at den forårsaker stank. Enhver vask skal være forsynt med vannlås.

§ 22. Innredning av vannklosett må for hvert tilfelle godkjennes av helserådet, som kan forlange sig forelagt plan med riss over det påtenkte anlegg. Helserådet kan ta det forbehold for tillatelsen til bruk av vannklosett som det finner nødvendig i hvert enkelt tilfelle.

§ 23. Huseiere i tettere bebyggede strøk skal holde rent fortauet og den halve gate utenfor sine respektive eiendommer.

§ 24. Gårdsrummet til ethvert beboelseshus skal alltid holdes rent og tørt, og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes så der ikke dannes sølepytter.

#### IV. Om drikkevann og brønner.

§ 25. Brønner hvorfra mat- og drikkevann kjøres, bæres eller ledes, skal ha et ytre vanntett lag av 1,5 m.s dybde og minst  $\frac{1}{4}$  m.s tykkelse når det er av cement, og minst  $\frac{1}{2}$  m. når det er av god lere, eller være anlagt efter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tillop av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 m.s avstand være fast og med god helning fra brønnen på alle kanter. Brønner skal være forsynt med en minst 30 cm. høi kant av lignende for vann ugjennemtregelig materiale, og de skal være dekket med låsbart lokk, der har helning som jordsmonnet omkring, og ventileres.

§ 26. Brukes brønn eller vanntak av flere i fellesskap skal der være heis eller vinde med fast, tett bøtte. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen.

§ 27. Eiere av leiegårder, arbeiderboliger, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent vann.

§ 28. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevanntak benyttet hvis det finner vannet hygienisk utilrådelig til bruk.

§ 29. Hvis tømning og rensning av brønn og vanntak blir nødvendig, må vedkommende eier rette sig efter de anordninger helserådet i så henseende til enhver tid måtte gi.

§ 30. Ingen forurensning må finne sted av postkum, oppkomme, sisterner, brønn, bekk, elv eller innsjø hvorfra vann tas til mennesker eller dyr eller til fremstilling av matvarer, nydelsesmidler eller rengjøring. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, og helserådet kan påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk eller andre vanninntak ovenfor de steder hvor drikkevann eller bruksvann hentes, må der ikke legges avlop for gjødsel eller lignende stoffer eller skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på vilkår som dette oppstiller.

27 juli.

27 juli.

§ 31. Det pålegges eier av isdammer og andre istak hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette sig efter de anordninger som helserådet i hvert enkelt tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helseskadelige forurensninger av isen.

## V. Om bedrifter.

§ 32. Ved anlegg av bedrift som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal plan for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er igang, skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser sig at nogen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand enn det nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg som helserådet gir for å forebygge den sanitære fare.

§ 33. Innredning av slakterier, pøsemakerier, bakerier, meierier, butikker, møller, melkeutsalg og andre rum for tilvirkning, opbevaring, behandling og forhandling av matvarer, skal være godkjent av helserådet, som også i ethvert tilfelle skal gripe inn hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevet. Enhver innehaver av sådan bedrift må erverve helserådets godkjennelse av samme såsnart disse forskrifter er trådt i kraft.

## VI. Om nærings- og nydelsesmidler og bruksgjenstander.

§ 34. Alle som har med tilberedning og salg av nærings- og nydelsesmidler å gjøre skal iakttå omhyggelig renslighet med sin person og klær og skal forbydes å delta deri når de lider av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer eller av annen smittsom sykdom. For tuberkuløses vedkommende blir i hvert enkelt tilfelle å handle efter § 10 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900.

§ 35. Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og flek av syke dyr ikke selges uten attest fra dyrlæge om at det er brukbart til føde for mennesker.

§ 36. Helserådet kan forby gatesalg av melk, fløte, kjøtt og kjøttvarer og andre næringsmidler.

§ 37. Til bruk for mennesker må der ikke fallbydes, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.

§ 38. Det er forbudt å selge nærings- og nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. 27 juli.

§ 39. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt nærings- og nydelsesmidler som kommer fra, eller fallholdes på steder hvor der ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse. Helserådet er i øie-med som nevnt i §§ 37—39 berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver som eieren dog kan kreve betalt efter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.

§ 40. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler som er kommet fra eller selges fra steder hvor der forekommer tilfelle eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom som kan utbredes med varene.

Helserådet kan beslutte at varer som finnes skadelige, skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 41. Alt vann som brukes i bedriftene til renhold eller til tilvirkning av nærings- og nydelsesmidler, bestemt for salg, må kun tas fra vannløp, opkomme eller annet vanntak som ikke forurenses ved avfall fra mennesker, husdyr eller ved sundhetsskadelige tilsig. Vannet må føres dit hvor det brukes på sådan måte at det ikke forurenses. Is, som brukes ved tilvirkning eller konservering av disse matvarer, må tilfredsstille samme krav til renhet og renslig behandling som foran er nevnt for vannets vedkommende.

§ 42. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengklær og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags, samt brukte møbler, kjøkken- og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, som forinnen sådan tillatelse meddeles skal forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for at sakene er desinfisert og rengjort. Det samme gjelder gang-, sengklær og andre gjenstander av ethvert slags som har vært brukt eller har henstått i hus eller rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe sådan attest, må sakene ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er rensset efter bestemmelse av helserådets ordfører og der foreligger bevidnelse fra ham om at så er skjedd.

§ 43. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjen-

27 juli. stander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge øieblikkelig meldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter, som antas å stå i forbindelse med eller kan gi anledning til å fremkalle sykdom.

## VII. Fjøsstell og melk.

§ 44. Fjøs skal være lyse, de skal holdes rene og vel luftet. Storrengjøring minst en gang om året: Vaskning av gulv, vegger, tak og alt inventar med grønsåpe og varmt vann og utluftning med gjennemtrenk i flere dager.

§ 45. Kjørene skal holdes rene.

§ 46. Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.

§ 47. I uthvert fjøs skal der være vaskevannstol, vaskefat, såpe og rent håndklæ.

§ 48. Den som melker skal være iført et rent hvitt armborklæ, og skal før melkningen såpevaske sine hender og vaske eller tørre av koens jur og spener med en ren hvit klut.

§ 49. Melken må snarest bringes ut av fjøset.

§ 50. Ved sykdom blandt besetning eller mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmeste helserådsmedlem som skal undersøke saken og gi innberetning derom til helserådets ordfører.

§ 51. Det er forbudt å føre i handelen melk fra kjøer som har kalvet for mindre enn 5 dager siden, eller som lider av tuberkulose, miltbrand, jurbetendelse, septikæmi, langvarige diareer, blodforgiftning eller andre av feber ledsagede sykdommer, eller melk fra kjøer der behandles med lægemidler som kan gå over i melken, eller fra sted hvor personalet lider av smittsom sykdom; for tuberkuløse personers vedkommende med den begrensning som følger av bestemmelsen i § 10 i tuberkulose-loven av 8 mai 1900. Vedkommende fjøseier eller forhandler av melk, med bopel i herredet, er pliktig til, hvis helserådet krever det, å tilveiebringe sundhetsattest fra autorisert dyrlæge for fjøsets besetning når mistanke om misligheter er opstått. Tillatelse til fornyet leveranse eller salg av melk er avhengig av fornyet attest fra dyrlæge.

§ 52. Melk og fløte, så vel til salg som til husbruk, må særlig behandles med ytterste renslighet. Er den bestemt for salg, skal den aldri oppbevares i rum som vanlig benyttes til daglig opphold for mennesker og heller ikke i soverum. Alle fat og kjørler må holdes omhyggelig rene. I melk og fløte

bestemt for salg må der ikke blandes is. Det er forbudt å 27 juli. drikke av melkespann eller disses lokk. Alle regler som gjelder forhandlere av melk og melkeprodukter, gjelder også enhver i herredet bosatt leverandør av disse næringsmidler, så vel til utsalg som til private.

### VIII. Meierier og melkeutsalg.

§ 53. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rum (utsalg). Alle som handler med melk, skal ha denne opbevart i særskilte rene og luftige rum.

§ 54. Meierier, ysterier og melkeutsalg som herefter åpnes, og åpnes på nytt efter å ha vært nedlagt, skal anmeldes for og godkjennes av helserådet.

§ 55. De rum hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbeides skal være lyse og vel ventilert. Gulv og vegger, tak og diskur skal holdes i slik stand at de lett kan holdes rene med vask. Diskur og gulv må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Måleredskaper og kar må være rene.

§ 56. Tobakksrøking og spytning i lokalene er forbudt. For betjeningen må det være vaskeservant, såpe og rene håndklær.

§ 57. Betjeningen skal under arbeide være iført helt hvitt forklær. Kvinnene skal også ha hvitt hodetøi som dekker håret.

§ 58. Melk og melkeprodukter må ikke opbevares sammen med annen vare som kan gi dem usmak, forurensning eller bederve dem.

§ 59. For meierier og ysterier hvortil er knyttet utsalg for melk og melkeprodukter gjelder også hvad der er anført i forskriftenes §§ 85—89 (butikker).

§ 60. I ethvert meieri, ysteri og melkeutsalg skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

### IX. Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 61. Helserådet kan påby at handel med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn er til hinder.

§ 62. I slakterier og pølsemakerier skal det være vannrett, cementert gulv med avløp til kloakk forsynt med vannlås eller med annet tilfredsstillende avløp. Der må iakttas stor renslighet med de i disse lokaler stående maskiner, slakteredskaper m. v. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal såvidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange.

27 juli. § 63. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.

§ 64. De i slakteri og pølsemakeri beskjeftigede personer skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk.

§ 65. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivningen. Ved slaktning må den størst mulig renslighet iakttas. Gulv, vegger, hyller, disker og tak må alltid holdes omhyggelig rene. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disker og veker hver dag.

§ 66. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes, og likeså litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.

§ 67. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor kjøtt opbevares.

§ 68. Til konservering av kjøtt, flesk og derav tilberedte varer må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddikk, eddikk-syre og alkohol, hvorhos de kan røkes med trerøkning og behandles på overflaten med tre-eddikk (røksyre).

§ 69. Pølseskind tillates farvet på overflaten med farvestoffer som ikke er giftige, og som ikke farver pølsens innhold. Undtatt herfra er farvestoffer mot hvis anvendelse der blir nedlagt forbud av helserådet.

§ 70. Under salg og behandling av kjøttvarer efter vei må den største renslighet iakttas. Slaktet skal alltid være innhyllet i rent dekke, og ikke være anbragt sammen med andre varer eller gjenstander som kan forurense det, eller bibringe det et mislig utseende, lukt eller smak.

§ 71. Opdeling av slakt i vogn skal utføres på ren huggestabbe eller ren fjel som medføres særskilt til dette bruk. Alle redskaper som benyttes under opdelingen skal være rengjort før de brukes. Selgeren skal under salget være iført rent forklæ og rene armbeskyttere. Han skal påse at publikum ikke berører varene. Midlertidige utsalgssteder efter veien skal være innrettet med vegger som helt telt, og med disk dekket av ren duk og forsynt med vaskestell, rent vann, såpe og håndklæ.

§ 72. Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner eller i rene kasser, trau eller kurver og være innhyllet i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

Ovenstående regler skal være opslått på et iøinefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

## X. Bakerier.

27 juli.

§ 73. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 74. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene eller hindre disses rengjøring må ikke finnes i bakeriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.

§ 75. Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.

§ 76. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må bare tillages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må hver dag rengjøres i kokende vann.

§ 77. Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.

§ 78. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, pipe og fyrstikker. Spyting er forbudt.

§ 79. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren, hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst en gang ukentlig.

§ 80. I bakeriet skal det være vaskevannsstell, såpe og rene håndklær.

§ 81. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hendene efter bruk av klossett.

Det er forbudt å beskjeftige personer i bakeriet som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

§ 82. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket eller forsynt med overbygning eller tett fastbundet ren presenning.

§ 83. Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.

§ 84. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

27 juli.

## XI. Butikker.

§ 85. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Bord og disk hvorfra nærings- og nydelsesmidler selges, skal være belagt med plate av polert eller slepen sten eller annet ugjennemtregelig stoff, og være forsynt med gitter eller rekke mot publikum, som ikke må sitte på eller henge over disken. Gulv, disker og vektor skal daglig gjøres rene, vinduer og dører hver uke og butikk og lager skal hovedrengjøres minst en gang hvert halvår. Tørr feining er forbudt, likeså spytting på gulvet. Der skal være et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvis bund skal være dekket med fuktig sagmugg, torv eller lign. Spyttebakkene skal daglig gjøres rene og deres innhold opbrennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

§ 86. Butikker hvor matvarer tilberedes, opbevares eller selges, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker skal være forsynt med rent vaskestell, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene, skal jevnlig vaske sine hender.

§ 87. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet så vel i butikkene som i tilberednings- og lagerrummene. Varene må ikke anbringes på gulvet (og være til hinder for rengjøringen), men anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt og måleredskaper skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Ved ombringelse av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 88. Tobakksrøking er forbudt i butikker hvor der selges matvarer.

§ 89. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem de kjøper, prøver som er smakt på skal tilintetgjøres og gjenstander som er brukt dertil, som kop, skje eller lign. skal straks rengjøres og kokes.

§ 90. I enhver butikk skal et eksemplar av disse bestemmelser være opslått.

## XII. Møller.

§ 91. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og gulvene feies 2 ganger ukentlig.

§ 92. I møllekammeret og andre til møllen hørende rum som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal gulvene feies fuktig hver dag, og gulv, benker, stoler, vinduer, dører og veggene i mannshøide vaskes minst en gang hvert fjerdingår.

§ 93. Disse rum skal være forsynt med tilstrekkelig antall spyttebakker, hvis bunn skal dekkles med fuktig sagmugg, torv eller lign. Spyttbakkene skal rengjøres hver dag og deres innhold opbrennes eller behandles på annen av helse-rådet godkjent måte. 27 juli.

### XIII. Barberstuer.

§ 94. Barberstuer med tilstøtende rum skal alltid holdes rene og godt utluftet.

§ 95. I lokalet skal finnes tilstrekkelig antall spyttebakker som skal rengjøres hver aften. Denne rensning må ikke foretas av personer under 18 år.

§ 96. Hovedrengjøring av barberstuen med tilstøtende rum skal foregå minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, hyller o. l. skal hver dag avtørres med en fuktig klut. Alt avfall (hår m. m.) skal hver aften fjernes. Avfallet skal feies sammen etter hver hårklipping.

§ 97. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og under arbeidet være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig.

§ 98. Klippemaskiner, sakser, kniver, koster, børster og kammer skal rengjøres hver gang de brukes — enten ved kokning eller vask i 5 % karbolvann (lysoformopløsning). Alunsten skal avskyllles hver gang før og etter bruk.

§ 99. Etter betjening av kunder lidende av utslett eller håravfall, må de benyttede redskaper kokes i minst 10 minutter før de benyttes til andre.

§ 100. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt.

§ 101. Med barbering skal der for hver kunde benyttes renvasket og rullet serviett og ren bedekning over nakkeputen. Ved hver hårklipping benyttes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun tillates benyttet 1 gang. Kappen skal vaskes minst 2 ganger ukentlig.

§ 102. Barberkopp skal renses i kokende varmt vann mellom hver barbering. Til innsåpning, som skal foregå med hånden, hvis ikke kunden medbringer kost, skal kun benyttes såpeopløsning eller såpepulver. Når ny forretning opprettes eller eldre forretning flyttes, skal dette anmeldes til helserådet.

§ 103. Et eksemplar av disse regler skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver barberstue.

### XIV. Om renhold i skogshytter og

#### tømmerkoier.

§ 104. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt — særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket. Sengen skal redes op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.

27 juli. § 105. Det er forbudt å spytte på gulv, vegger eller innbo.

§ 106. Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap.

§ 107. Minst en gang om uken skal gulvet vaskes eller sopes med lime og så meget vann eller sne at det ikke gyver.

§ 108. Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.

§ 109. Arbeidsgiveren skal sørge for at huset er ordentlig rengjort når det tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre rent etter sig.

§ 110. Alle som bor i huset skal iaktta renslighet, og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet. Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid, hvis derom er enighet.

§ 111. Det er ordensmannens plikt å påse at disse regler overholdes, og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres.

Personer som er fulle av utøi, har skabb eller annen smittsom hudsykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.

§ 112. Et avtrykk av disse regler skal slås op i alle skogshytter.

## XV. Bevertninger.

§ 113. Bevertningslokalet og alle til bedriften benyttede værelser samt kjøkkener må være sådan beliggende at de får tilstrekkelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst 1/10 av gulvflaten, og minst ett vindu skal kunne åpnes. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand at de med letthet kan holdes rene. Lokalene samt ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst når de ikke er oplyst av dagslyset.

§ 114. Alle til bedriften benyttede værelser skal daglig utluftes godt; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes, og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord, kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag renskures. Minst 4 ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe, eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte. Vegger og tak skal 2 ganger årlig enten males, hvittes eller vaskes. Tilsølte deler av veggene

skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trenges, iallfall minst en gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene, de skal vaskes minst 3 ganger i uken. Ved inngangsdøren skal anbringes fotskraper eller dørmatte som rengjøres hver dag. Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.

§ 115. I alle rum som benyttes av gjestene skal der finnes det nødvendige antall spyttebakker som daglig skal rengjøres og innholdet opbrennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte. De må alltid være påfylt sagmugg, torv eller lign. og må være plasert på et lett iøinefallende sted. Spyting på gulv, ganger og trapper er forbudt.

§ 116. Brukt servise skal ordentlig rengjøres føre enn det anbringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbydes noen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkar skal være vel fortinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke anvendes. Hvor der til opvasken ikke benyttes godkjent opvaskmaskine, skal kopper og alt annet servise vaskes i to vann og kokes, (et til vaskning tilsett såpe eller soda og et til skylning, hvorefter det kokes). Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.

§ 117. Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst en gang månedlig, issskap (-kasser) dog minst en gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal opbevares på sådan måte at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssted for matvarer må ikke benyttes som soverum.

§ 118. Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklæ til bruk for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.

§ 119. Det er forbudt å drikke av vannbeholderens øse. Vann skal serveres i glass eller kopp som etterpå rengjøres som under § 116 angitt. Matgryten må ikke benyttes til klæsvask, der heller ikke må foregå i herbergers eller bevertningers kjøkkener.

§ 120. Privetavlukkenes seter og gulv skal hver dag rengjøres. Hvor det anvendes privetbeholdere skal det daglig anvendes strømidler. Tømming av beholdere skal skje føre enn de blir  $\frac{3}{4}$  fulle. Også hvor der finnes binger skal strømidler anvendes, og tømming foretas 4 ganger årlig eller oftere om

27 juli. nødvendig for å undgå overfylling. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra, skal opplyses kunstig. Priveter og pissoirer skal legges således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke trenger inn i værelser, kjøkken eller opbevaringssteder for matvarer og heller ikke generer nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømning og renhold, når det finner det påkrevet.

§ 121. Trekk på møblene skal være av stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

## XVI. Herberger.

§ 122. De bestemmelser som ovenfor gjelder bevertningssteder, skal også gjelde for herberger.

§ 123. Hver dag skal senger som benyttes, bli oppredd, dyner og puter opristes og stå opslått 3 timer til utluftning. Utenpå overbredslet skal der være et varetrekk (tett lerretspose) som kan vaskes. Underlaget skal dekket med et laken. For hver ny losjerende skal der skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal de skiftes rene minst en gang i uken. Tilsølte sengkler, laken eller putevar skal straks ombyttes med rene. Helserådets ordfører skal efter samråd med politiet gi bestemmelse om hvor ofte og hvorledes desinfeksjon eller rensning skal foretas med sengkler som ikke kan vaskes, dette skal skje minst 4 ganger årlig.

§ 124. I ethvert soveværelse skal der finnes vaskestell, rent vann, såpe og håndklær og lett adgang til rent drikkevann. Hvis der er flere losjerende på samme værelse, skal hver av dem ha særskilt håndklær, drikkeglass og såpestykke som skiftes nytt for hver losjerende. Drikkeglass og vaskervannsfat skal rengjøres hver dag. Det er forbudt å ha kam og hårbørste på soveværelsene til bruk for de losjerende.

§ 125. I ethvert soveværelse tillates kun så mange å sove at der faller minst 12 m.<sup>3</sup> luft på hvert individ, to barn under 10 år gjelder i så henseende for et individ. Dersom verten kommer til kunnskap om at han har hatt personer som lider av eller mistenkes for å lide av smittsom sykdom i losji eller kost, har han øieblikkelig å melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir ham.

§ 126. I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange et eksemplar av disse forskrifter opslått med angivelse av hvor mange som har lov til å bo på værelset.

## XVII. Om tjenerhold.

27 juli.

§ 127. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverum, særskilt for menn og kvinner og uten gjennomgang fra det ene til det annet. Døren skal kunne låses. Hver person skal ha egen seng.

## XVIII. Andre sanitære forhold.

§ 128. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnretningen på disse steder må være godkjent av helserådets ordfører. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom penner, blyanter, grifler o. l. Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futeral, merket med elevens navn. Futeralet med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig desinfisert.

§ 129. Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rum rengjøres ordentlig før nye beboere flytter inn.

§ 130. Bøker fra offentlig boksamling må ikke utlånes til personer lidende av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er smittsom sykdom.

§ 131. Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut i den husstand han hører til, skal bøkene før de utlånes til andre desinfiseres.

§ 132. Alle bøker i offentlig boksamling skal en gang årlig efterses av den som forestår boksamlingen sammen med vedkommende helsekrets' tilsynsmann. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

§ 133. Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet. I ethvert klasseværelse skal der såvidt mulig være springvann med vask og avløp. Skolelokalenes bruk er underlagt helserådets tilsyn og kontroll. (Jfr. bestemmelser av 7 juni og 4 oktober 1902.)

§ 134. Lik må ikke henligge så lenge at det ved stank eller forråtnelse volder ulempe i sanitær henseende.

## XIX. Forholdsregler mot tuberkulose og epidemiske sykdommer

§ 135. Når en tuberkuløs syk forandrer bopel, skal melding derom skje til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den syke selv, som den husvert hvorfra, og den husvert hvortil vedkommende flytter.

27 juli. § 136. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes attest for at så vel den utsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 137. Ved opptreden av sykdomstilfelle, som det kan være grund til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring.

§ 138. Noget personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke og den som pleier ham (henne) på den ene side, og husets øvrige beboere på den annen side.

§ 139. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengerklær, gangklær og andre gjenstander, som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke opholder sig.

§ 140. Inntil læge har kommet tilstede og har meddelt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder opføre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke ha noget samkvem med andre og ikke på nogen måte delta i møter eller sammenkomster.

§ 141. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskapelig eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.

§ 142. Når læge er kommet tilstede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, hans husfeller og omgivelser, og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander som sykdommens beskaffenhet krever, og med hensyn til andre sanitære forhold, når dette finnes påkrevet. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i et hvert fall nøie etterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.

§ 143. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.

§ 144. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt, må ikke søke skole forinnten tillatelse er meddelt av den tilkalte læge. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens hus-

stand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne 27 juli lukkes inntil lægen har avgitt nærmere bestemmelse.

§ 145. Såsnart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger, som efter tilfellets beskaffenhet er fornødne.

§ 146. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom skal sendes hjem av læreren, som må gi deres foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og smittefritt. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

§ 147. Rum hvor personer med smittsom sykdom har oppholdt sig skal renses efter anvisning av helserådets ordfører.

§ 148. Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom sykdom har optrådt for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 149. Med hensyn til basillebærere forholdes efter pålegg av helserådets ordfører for hvert enkelt tilfelle.

§ 150. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet, må ikke bringes inn i herredet uten helse rådets tillatelse og kun under iakttagelse av de forsiktighetsregler som dette måtte bestemme.

## XX. Almindelige bestemmelser, om tilsynet m. v.

§ 151. Herredet deles i kretser, en for hvert helserådsmedlem, som hver i sin krets har en særlig plikt til å føre tilsyn med forskriftenes overholdelse.

§ 152. Helserådets ordfører som sammen med de øvrige medlemmer har overtilsynet med sundhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, når hurtig inn gripen er nødvendig; men saken skal snarest forelegges helse rådet. Helserådet bestemmer hvad der forståes ved «tettere bebyggede strøk».

§ 153. Undlater nogen innen den frist som settes av helse rådet eller dets ordfører på dettes vegne, å utføre noget som påhviler ham efter disse forskrifter eller helserådets lovlig fat tede beslutninger, skal helserådet la både dette og hvad det ellers finner nødvendig for å hindre at forsømmelsen volder ulempe eller skade i sanitær henseende, utføre på vedkom mendes bekostning.

27 juli. § 154. Hus- og grunneiere er personlig ansvarlig for at alle de plikter opfyldes som disse helseforskrifter pålegger dem, og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han for helserådet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter opfyldes. Forsømmes disse, blir dog ansvaret hvilende på eieren, medmindre helserådet har gått inn på at ansvaret skal bæres av stedfortrederen og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog tas tilbake.

§ 155. Så vel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører når de opdager at helseforskriftene ikke følges eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap, og helserådsordføreren plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

§ 156. Et tilstrekkelig antall av disse forskrifter trykkes for herredets regning til utdeling, likeså i plakats form særbestemmelser for bedrifter m. v. til opslag.

§ 157. Overtredelser av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov. Under særegne forhold kan helserådet innrømme avvikelser fra disse forskrifter.

§ 158. De nye forskrifter trer i kraft 1 måned efter approbasjonen.

27 juli. **Kongelig resolusjon.** Med tilføre av lov um helseråd m. m. av 16 mai 1860 § 11, jfr. § 4, vert stadfesta vedtak av Mykland heradstyre, Aust-Agder fylke, i møte 11 juni og 7 november 1927 om reglar for reinhald i skogshyttor, solydande:

§ 1. Huset skal haldast godt ventilerat — lufta — heile jamdøgeret, serleg ved glugg i tverrveggene eller ved trekkpipe i taket.

§ 2. Det er forbode å spytta på golv, vegger og innbu.

§ 3. Sengene skal verta oppreidde kvar morgon. Laus sengehalm må ikkje brukast.

§ 4. Etter kvart måltid skal det verta vaska upp, matkoppar og bordstell skal settjast i hyller eller skåp. Like eins skal gryter, steikjepanner og kaffikjeler settjast på ein plass for seg. Matleivningar og avfall skal berast burt. Maten skal gøymast i særskild matbu, skåp eller kasse.

§ 5. Minst ein gong um vika skal golvet verta vaska eller sopa med lime og so mykje snø at det ikkje gyv.

§ 6. Søpl, avfall, urin og anna søl må ikkje verta kasta utanfor døri eller kring husveggene.

§ 7. Arbeidsgjevaren skal syta for at huset er forsvarleg 27 juli. reingjort når det vert teke i bruk. Når eit arbeidslag reiser, pliktar det å gjera reint etter seg.

§ 8. Alle som bur i huset skal passa på å vera reinslege og svara for at desse reglane vert fylgde. Dei skal velja seg imillom ein ordensmann som hev tilsyn med lufting og reinhald. Ordensmannen vel dei anten skiftevis kvar vike, eller dei kan velja den same for lenger tid, dersom dei er samde um det.

§ 9. Det er ordensmannen si plikt å sjå etter at desse reglane vert fylgde, og han må gjeva melding til helserådet, dersom hans råderett ikkje vert vyrd. Personar som er fulle av uty, hev skabb eller annan smitsam hudsjukdom, eller annan smittsom sjukdom, eller som er so ureinslege at dei er til plåge for andre, kan helserådet visa burt.

§ 10. Brot mot desse reglane vert straffa etter den lov-gjeving som til kvar tid gjeld.

§ 11. Avprent av desse reglane skal verta slegne upp i alle skogshyttor.

**Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 5 i lov 27 juli. om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (med tilleggslover) meddeles approbasjon — gjeldende inntil videre — på den av Trondhjem bystyre i møte den 10 mai 1928 fattede beslutning om endrede avgifter for benyttelse av Trondhjem kommunale slaktehus.

Efter den fattede beslutning vil avgiftene fra 1 juli 1928 bli således:

|            |             |           |           |     |      |
|------------|-------------|-----------|-----------|-----|------|
| For storfe | over        | 100 kg.   | kjøttvekt | kr. | 3,20 |
| »          | »           | av 70—100 | »         | »   | 2,40 |
| »          | »           | av 30—70  | »         | »   | 1,60 |
| »          | »           | under 30  | »         | »   | 0,80 |
| »          | hest        |           |           | »   | 3,20 |
| »          | svin        |           |           | »   | 2,40 |
| »          | sau og geit |           |           | »   | 0,80 |

---

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

---

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.